

Sygn. akt XVI C 2339/15 upr.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 marca 2004 r. (data prezentaty) powód (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego J. P. kwoty 4 687,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 października 2003 r. do zapłaty do dnia zapłaty, jak również kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, pozwany wystawił weksel własny in blanco, z klauzulą bez protestu, upoważniając powoda do opatrzenia go datą płatności według własnego uznania, na kwotę roszczeń wynikającą z łączącej strony Umowy Agencyjnej. Podał, iż pomimo wezwania do wykupienia weksla pozwany do dnia wniesienia pozwu nie dokonała zapłaty sumy wekslowej. (pozew – k. 1-2)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 31 maja 2004 r. (sygn. akt I Nc 2778/04) Sąd Rejonowy dla W. M. w W. I Wydział Cywilny uwzględnił powództwo w całości oraz orzekł o kosztach procesu. (nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym – k. 14)

Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2013 r. wydanym w sprawie XVI Co 3287/13 Sąd nadał klauzulę wykonalności powyższemu nakazowi zapłaty na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej z siedzibą we W. – jako następcy prawnego dotychczasowego wierzyciela. (postanowienie – k. 27)

Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2014 r. Sąd w trybie art. 359 § 1 k.p.c. uchylił prawomocność nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym w dniu 31 maja 2004 r. z uwagi na nieprawidłowe doręczenie nakazu zapłaty pozwanemu (postanowienie – k. 88-88v)

W ostatecznie uznanych w toku postępowania sądowego jako skutecznie wniesionych zarzutach od nakazu zapłaty pozwany J. P. wniósł o uchylenie nakazu zapłaty i o oddalenie powództwa w całości oraz o obciążenie powoda kosztami postępowania (w tym zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1200 zł oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej). Pozwany zakwestionował zasadność wystawienia weksla, wskazując, że nigdy nie otrzymał podpisanej z Z. T.U. na (...) S.A. umowy agencyjnej, nie otrzymał też informacji o konieczności zwrotu prowizji, ani listy osób wraz z datami ich rezygnacji z polis, co do których powód żąda zwrotu prowizji będących podstawą pozwu. Podkreślił, iż nie otrzymał nigdy wezwania do wykupu weksla, które to wezwanie wystawiono na adres, który nie był adres zamieszkania pozwanego w 2003 r. Pozwany wskazał też na brak legitymacji czynnej po stronie powoda, podnosząc, że nie otrzymał pełnomocnictwa wystawionego P. G. przez Z. T.U. na (...) S.A. Wskazał również na przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego oraz przedawnienia z weksla z uwagi na nieskuteczne wezwanie pozwanego do wykupu weksla bądź okazania weksla. (zarzuty od nakazu zapłaty – k. 65-66)

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty powód (...) sp. z o.o. Spółka komandytowo-akcyjna reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o oddalenie zarzutów pozwanego i utrzymanie nakazu zapłaty w mocy. (pismo – k. 197-199).

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 października 1998 r. wystawca weksla gwarancyjnego in blanco J. P. wypełnił deklarację wekslową, oświadczając, że posiadaczem weksla jest Z. Handlowy Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W., uprawniony do wypełnienia weksla w przypadku poniesienia szkody w następstwie przywłaszczenia przez wystawcę składek ubezpieczeniowych, pobranych od osób składających wnioski o ubezpieczenie w ww. Towarzystwie lub opłacających polisy ubezpieczeniowe wystawione przez to Towarzystwo jak również w przypadku niemożności dokonania potrąceń, o których mowa w paragrafie 7 pkt VI umowy agencyjnej z managerem grupy, zawartej pomiędzy J. P., a Z. Handlowy Towarzystwo (...) S.A. Zgodnie z powyższą deklaracją, Z. Handlowy (...) na (...) S.A. miał prawo wypełnić weksel wyłącznie na sumę odpowiadającą wartości poniesionych strat wraz z ustawowymi odsetkami, oraz przedstawić

weksel do zapłaty w terminie 7 dni. W deklaracji wekslowej J. P. wskazał swój adres zamieszkania, tj. (...)-(...) G. ul. (...).

(dowód: deklaracja wekslowa – k. 3)

W dniu 24 września 2003 r. w W. Z. T.U na (...) S.A. wypełnił podpisany przez J. P. weksel in blanco z klauzulą „bez protestu”, na sumę wekslową w wysokości 4687,26 zł oraz datę płatności na dzień 7 października 2003 r.

(dowód: oryginał weksla zdeponowany w kasie pancерnej sądu za nr 212/04/S).

W dniu 24 września 2003 r. Z. Towarzystwo (...) S.A. wystawiło wezwanie do wykupienia weksla skierowane do J. P. na adres ul. (...) W., w związku z niezwróceniem prowizji od części umów ubezpieczenia zawartych za jego pośrednictwem, które uległy rozwiązaniu przed upływem 24 miesięcy od daty ich zawarcia. W wezwaniu wskazano iż zapłata sumy wekslowej w wysokości 4 687,26 zł na nastąpić w terminie do 7 października 2003 r.

(dowód: wezwanie z dnia 24 września 2003 r. – k. 4)

W wyniku połączenia przez przejęcie przez (...) S.A., Z. TU na (...) S.A. zmienił nazwę na (...) S.A. Powyższa zmiana została wpisana do KRS w dniu 26 stycznia 2004 r.

(okoliczności niesporne, **dowód:** odpis pełny z rejestru przedsiębiorców – k. 203-208)

Pozwany nie wykupił weksla wystawionego na dzień 24 września 2003 r.

(okoliczność bezsporna)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie kopii ww. dokumentów, których prawidłowość i autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, jak również nie wzbudziła zastrzeżeń Sądu. Wobec tego należało je uznać za wiarygodne i posiadające pełną moc dowodową. Sąd ustalił przytoczone powyżej okoliczności faktyczne stosując także zasady wynikające z art. 229 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie poza sporem było, że pozwany wystawił i wręczył Z. T.U. na (...) S.A. weksel własny in blanco. Bezsporne było również, że Spółka wypełniła w dniu 24 września 2003 r. wystawiony weksel in blanco na kwotę 4 687,26 złotych. W treści weksla wskazano termin zapłaty, tj. 7 października 2003 r.

Weksel in blanco pełni w obrocie gospodarczym przede wszystkim funkcję gwarancyjną. Polega ona na tym, że strony zawierające umowę pragną zabezpieczyć ewentualne roszczenia mogące z niej wyniknąć, ale nie są w stanie w momencie zawarcia umowy oznaczyć np. wysokości tych roszczeń lub daty płatności. W tym celu strona, która ma stać się dłużnikiem wynikającego z danej umowy roszczenia, podpisuje blankiet wekslowy, upoważniając jednocześnie drugą stronę do wypełnienia go brakującymi składnikami, np. sumą wekslową lub datą płatności. Wystawienie weksla in blanco zwykle łączy się z zawarciem porozumienia między podpisanym a osobą, której wręcza on weksel in blanco, tzw. deklaracji wekslowej, co jednak nie stanowi warunku powstania i ważności zobowiązania wekslowego. Istnieje niewątpliwie ścisły związek między tzw. stosunkiem podstawowym (stosunek umowny) a wręczeniem weksla in blanco, który ma na celu zapewnić gwarancję wykonania umowy. Ów związek między wekslem gwarancyjnym a stosunkiem podstawowym (umową) jest tego rodzaju, że w sporze wekslowym pozwany może zgłosić zarzuty oparte na stosunku podstawowym (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 lutego 2013 r., I ACa 59/13). Zgodnie z art. 10 prawa wekslowego jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem może być zatem skuteczny tylko wobec

osoby, która otrzymała weksel bezpośrednio od wystawcy i uzupełniła go albo nabyła weksel in blanco niewypełniony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 marca 2013 r., I ACa 1018/12).

Należy podkreślić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych wyraźnie dostrzega się osłabienie abstrakcyjności zobowiązania wekslowego z weksla in blanco w stosunkach między remitentem, a wystawcą weksla (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 grudnia 2012 r., I ACa 633/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 kwietnia 2013 r., I ACa 849/12). Sąd podziela wyrażane w orzecznictwie stanowisko, iż sąd rozpoznający zarzuty od nakazu zapłaty, który został wydany na podstawie weksla, może uwzględnić tzw. stosunek podstawowy, a więc ten stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony. Oznacza to, że spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przenosi się na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego, a strony procesu mogą powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego. Taka sytuacja miała miejsce w niniejszym postępowaniu, albowiem pozwany powołał szereg zarzutów odnoszących się do stosunku podstawowego – umowy agencyjnej zawartej z Z. T.U. na (...) S.A., kwestionując zasadność żądania zapłaty kwoty wekslowej.

Trzeba mieć na uwadze, iż art. 6 k.c. w sposób generalny określa rozkład ciężaru dowodu. Skoro zatem powód, dochodząc roszczenia, powołuje się na to, że weksel został wypełniony prawidłowo, to jest to okoliczność, z której wywodzi on skutki prawne. Zgodnie zatem z art. 6 k.c. to na powodzie spoczywa ciężar dowodu wykazania ww. okoliczności (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00). Weksle gwarancyjne mogą być wypełnione i pущone w obieg dopiero wówczas, gdy wystawca nie wywiąże się w terminie z całości lub części zobowiązania, na zabezpieczenie którego został przyjęty weksel (por. orzeczenie SN z 9 listopada 1960 r., IV CR 910/69).

W niniejszej sprawie powód nie udowodnił zaistnienia okoliczności uprawniających do wypełnienia weksla in blanco wystawionego przez pozwanego. W szczególności nie wykazał podstaw faktycznych i prawnych, z których wywodzi obowiązek zwrotu części wypłaconej pozwanemu prowizji, jak również nie wskazał sposobu wyliczenia kwoty stanowiącej sumę wekslową. Nie przedstawiając umowy agencyjnej zawartej przez pozwanego z Z. T.U. na (...) S.A. jak też listy osób wraz z datami ich rezygnacji z polis, nie udowodnił, że zachodziły przesłanki do wypełnienia weksla in blanco zgodnie z podpisaną przez pozwanego deklaracją wekslową. Powód w ogóle merytorycznie nie odniósł się do zarzutu braku podstaw do żądania zwrotu prowizji będących podstawą wypełnienia weksla i żądania jego wykupu przez pozwanego, powielając wyłącznie stanowisko przedstawione jak w pozwie z dnia 30 marca 2004 r. Tym samym powód nie udowodnił zasadności swojego roszczenia.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż strona powodowa nie udowodniła, aby pozwany kiedykolwiek otrzymał wezwanie do wykupienia weksla in blanco wypełnionego przez Z. T.U. na (...) S.A. Podkreślić należy, iż wystawione na datę 24 września 2003 r. wezwanie skierowane zostało na adres pozwanego, który jest niezgodny z adresem podanym chociażby w deklaracji wekslowej. Ponadto brak jest nadania pisma, jak też jego doręczenia pozwanemu. Wobec wyraźnego stanowiska pozwanego, iż nigdy nie otrzymał on wezwania do wykupu weksla, zaś wskazany w wezwaniu adres nie był adresem zamieszkania pozwanego w 2003r., stwierdzić należy, że w istocie pozwany nie został na dzień orzekania skutecznie wezwany przez pierwotnego wierzyciela do wykupienia weksla in blanco. Tym samym roszczenie należy uznać przedwczesne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 31 maja 2004 r. oraz orzekł o żądaniu pozwu, oddalając powództwo w całości.

Sąd rozstrzygnął o kosztach na podstawie 98 § 1 i 3 k.p.c., tj. na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzoną od powoda z tego tytułu kwotę 1 483, 30 zł złożyły się: opłata od zarzutów od nakazu zapłaty w wysokości 281,30 zł, koszty dojazdu pełnomocnika powoda na rozprawę w dniu 29 stycznia 2016 r. w wysokości 585 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego pozwanego w wysokości 600 zł, zgodnie z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności

radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490 j.t.).

Odnosząc się do zasądzonych od powoda kosztów dojazdu pełnomocnika pozwanego na rozprawę, wskazać należy, że w orzecznictwie przeważa stanowisko, że strona która przegrywa sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi zastępowanemu przez profesjonalnego pełnomocnika koszty jego przejazdu do Sądu. Zwrot ten przysługuje, gdy w okolicznościach sprawy koszty te były niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r., sygn. akt III CZP 33/12, LEGALIS nr 503351; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 kwietnia 2015 r., sygn. akt I Aca 1527/14, LEGALIS nr 1271275; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 1967 r., sygn. akt I CR 61/67, LEX nr 6209).

W ocenie Sądu udział pełnomocnika pozwanego na rozprawie był uzasadniony i konieczny dla obrony interesów pozwanego. Wskazana przez pełnomocnika pozwanego wysokość kosztów dojazdu na trasie W.-W., W.-W. została wyliczona na podstawie obowiązującej stawki za kilometr wynikającej z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. nr 27, poz. 271, z późn. zm.), biorąc pod uwagę pojemność silnika powyżej 900 cm³.

Koszty zastępstwa procesowego pozwanego Sąd ustalił w wysokości stawki minimalnej biorąc pod uwagę charakter sprawy oraz nakład pracy. Sąd podejmując rozstrzygnięcie w tej kwestii miał na względzie czynny udział pełnomocnika pozwanego w sprawie (w tym ilość złożonych przez pełnomocnika pism procesowych), przedmiot sprawy, jej charakter oraz stopień skomplikowania. Sąd po rozważeniu tych kwestii doszedł do przekonania, że niniejsza sprawa nie była na tyle skomplikowana, by zasądzać wielokrotność stawki minimalnej. Ponadto Sąd miał na uwadze, że wysokość 600 zł minimalnej stawki wynagrodzenia radcy prawnego przy wartości przedmiotu sporu przyjętego w niniejszej sprawie nie jest na tyle niska, aby zaistniała konieczność jej zwielokrotnienia, tak by wynagrodzenie pełnomocnika było adekwatne do nakładu pracy wymaganego w przedmiotowym postępowaniu.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji.

(...)

ZARZĄDZENIE

(...)

W., dnia 25 lutego 2016 r.

(...)